

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 18) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac mae wedi'i osod gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 18) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

8 Hydref 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Yn dod i rym

Mae'r Rheoliadau yn dod i rym ar 9 Hydref 2021, o fewn 21 diwrnod o gael eu gosod. Mae peidio â chadw at y confensiwn 21-diwrnod yn galluogi'r Rheoliadau hyn i ddod i rym ar y cyfle cynharaf. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn diwygio rheoliad newydd 16A sydd i'w fewnosod yn y prif Reoliadau ar 11 Hydref 2021¹, cyn i'r rheoliad hwnnw ddod i rym. Mae rheoliad 16A(1), sy'n cael ei adnabod fel darpariaeth y pàs COVID, yn ei gwneud yn ofynnol i'r person sy'n gyfrifol am fangreoddd penodol gymryd mesurau rhesymol i sicrhau na chaniateir i oedolyn fod yn bresennol yn y fangre ond os oes ganddo dystiolaeth o faterion penodol, gan gynnwys brechu â brechlyn awdurdodedig. Mae'r diwygiadau hyn yn ofynnol er mwyn cynnal cysondeb â rheoliad 2A o Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 fel y'i diwygiwyd o 4 Hydref 2021 ac 11 Hydref 2021. Mae rheoliad 2A yn darparu bod person sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin yn ddarostyngedig i ofynion llai ar gyfer profi am y coronafeirws os yw wedi ei frechu â brechlyn cymwys, ac mae rheoliad 16A o'r prif Reoliadau yn darparu bod tystiolaeth o frechu â'r un brechlyn cymhwysol yn dderbyniol at ddibenion rheoliad 16A(1).

Mae peidio â chadw at y confensiwn 21-diwrnod hefyd yn caniatáu i'r Rheoliadau ddod i rym ar y cyfle cynharaf er mwyn a. darparu eithriad i unigolyn roi'r gorau i ynysu i osgoi peri salwch, anaf neu risg o niwed i unigolyn arall neu i symud i le gwahanol i fyw rhag peri salwch i unigolyn arall; b. ei gwneud yn glir, at ddibenion y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR), ar ba sail y gall olrhwyd cysylltiadau gael gafael ar wybodaeth am statws brechu unigolyn; c. ei gwneud yn glir yr ystyrir bod pobl sy'n cymryd rhan mewn gwasanaeth crefyddol mewn lleoliad a ddefnyddir fel arfer fel man addoli, yn eistedd at ddiben rheoliad 16A(1) o'r prif Reoliadau; a hepgor y ddarpariaeth drosiannol yn rheoliad 10A, sydd wedi dod i ben.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaeniad clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a

¹ Mae rheoliad 16A i'w fewnosod gan Reoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 17) 2021.

chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Mae'r Rheoliadau diwygio hyn yn lleihau ymyrraeth y cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau â'r hawliau unigol hynny.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf 1984, a rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Reoliadau.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Roedd y prif Reoliadau a wnaed ar 18 Rhagfyr 2020 yn nodi cyfyngiadau a gofynion a fydd yn berthnasol i bedair gwahanol Lefel Rhybudd a chaiff y Lefelau Rhybudd eu hamlinellu yn y [Cynllun Rheoli'r Coronafeirws](#). Diweddarwyd y cynllun hwn ddiwethaf ar 7 Hydref a disgwylir iddo gael ei gyhoeddi ar 8 Hydref. Mae'r Cynllun Rheoli diwygiedig yn ategu'r gwaith cynllunio ehangach sydd ar y gweill at gyfnod y gaeaf, gan gynnwys ar gyfer y GIG a gofal cymdeithasol. Yn y diweddariad hwn, rydym yn nodi'r mesurau craidd y byddwn yn eu cadw drwy gydol yr hydref a'r gaeaf. Gobeithiwn y bydd y rhain yn osgoi'r angen am fesurau mwy caeth. Serch hynny, pe bai sefyllfa'n codi lle gallai COVID-19 lethu'r GIG, megis ymddangosiad amrywiolyn newydd nad yw'n ymateb i'r brechlynnau presennol, mae'r Cynllun yn cyfeirio at y fframwaith Lefelau Rhybudd a fydd yn ein galluogi i ymateb mewn ffordd gymesur.

Caiff y prif Reoliadau eu diwygio yn awr, gan gael effaith o ddechrau 9 Hydref 2021 ymlaen, fel a ganlyn:

- ei gwneud yn glir y caiff unigolyn adael ei le ynysu i osgoi peri salwch, anaf neu risg o niwed i unigolyn arall (“A”) os nad yw’n bosibl neu’n ymarferol i rywun arall gynorthwyo A, os nad yw’r unigolyn yn cynorthwyo A fel rhan o waith yr unigolyn neu drwy ddarparu gwasanaethau gwirfoddol, ac os yw’r risg o niwed i A yn fwy na’r risg o niwed i A sy’n codi o fod yn yr un lle â’r unigolyn a fyddai’n gorfod ynysu fel arall, neu i symud i le gwahanol i fyw rhag peri salwch i unigolyn arall;
- ei gwneud yn glir pryd, at ddiben y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR), ar ba sail y caiff swyddogion olrhain cysylltiadau weld gwybodaeth am statws brechu unigolyn;
- ei gwneud yn glir bod rheoliad 57(9) o’r prif Reoliadau, sy’n gwneud darpariaeth mewn cysylltiad â phryd na chaiff cynulliad neu ddiwyddiad ei drin fel un “awyr agored”, yn gymwys i bob crynhoad a digwyddiad; a
- hepgor y ddarpariaeth drosiannol yn rheoliad 10A, sydd wedi dod i ben.

Mae Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 17) 2021 hefyd wedi eu diwygio o ddechrau 9 Hydref 2021, fel bod y rheoliad 16A sydd i’w fewnosod yn y prif Reoliadau o 11 Hydref 2021 wedi ei ddiwygio er mwyn:

- egluro yr ystyrir bod pobl sy’n cymryd rhan mewn gwasanaeth crefyddol mewn lleoliad a ddefnyddir fel arfer fel man addoli, yn eistedd at ddiben rheoliad 16A(1) o’r prif Reoliadau (gofynion y pàs COVID); yn ymarferol mae hyn yn golygu nad yw’r gofynion hynny yn gymwys i unrhyw wasanaeth crefyddol a gynhelir mewn mangre a ddefnyddir fel arfer fel man addoli;
- darparu cysondeb â’r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol drwy ychwanegu gwledydd ychwanegol at y rhestr o frechiadau derbyniol at ddibenion y pàs COVID.

5. Ymgynghori

O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy’n deillio o’r coronafeirws a’r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi’i gynnal mewn perthynas â’r Rheoliadau hyn. Serch hynny, ymgysylltwyd â rhanddeiliaid amrywiol gan gynnwys Swyddfa’r Comisiynydd Gwybodaeth ac Is-adran Cydraddoldebau Llywodraeth Cymru.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol wedi’i lunio mewn perthynas â’r Rheoliadau hyn oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i ddelio â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd. Fodd bynnag, paratowyd ac ystyriwyd asesiad effaith cryno fel rhan o’r broses adolygu 21 diwrnod ar gyfer y coronafeirws er mwyn llywio’r penderfyniadau a wnaed. Caiff yr asesiad effaith cryno (sy’n cynnwys Asesiad o’r

Effaith ar Gydraddoldeb ac Aseiad o'r Effaith ar Hawliau Dynol) ei gyhoeddi cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl.